

Joan F. Mira

Escriptor

Encara que consideri l'escriptura com un "ofici desagrat", Joan F. Mira (València, 1939) hi ha dedicat més de cinc dècades. L'escriptor, que atén l'ARA per telèfon, ha estat reconegut amb el premi Trajectòria de La Setmana.

CÈLIA ATSET

“La literatura catalana és de primera magnitud”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

L'última vegada que vam parlar va ser el març del 2020, quan presentava el volum de memòries *Tots els camins* (Proa). Era just abans del primer confinament a causa del covid-19. En dos anys i mig el món s'ha transformat.

El món ha canviat molt i d'una manera que no era previsible. Ningú podia imaginar que el virus tindria aquest abast, i encara menys aquestes conseqüències, algunes de les quals han passat per influència directa de la pandèmia. Han passat moltes coses, sí: la guerra d'Ucraïna, la crisi de l'energia, han canviat alguns alineaments polítics... El pensament occidental és molt relacional i funciona per esquemes. El món ordenat i democràtic on havíem viscut fins ara ha començat a moure's amb unes altres normes.

Abans del confinament em deia que no continuaria les seves memòries. Ha canviat d'opinió?

No. Estic passant per una etapa vital complicada: no estic bé de salut ni d'energia. Tinc problemes de circulació i m'han hagut d'operar per un problema a les vèrtebres. Encara tinc molt de dolor. L'últim llibre que vaig publicar va ser *Papers de l'observador* [Afers / Acadèmia Valenciana de la Llengua, 2021], un recull de textos diversos. Tinc 82 anys i dono per tancada la meua etapa productiva. Potser he fet massa i tot. He publicat 40 llibres i més de 2.000 articles.

No li ha quedat cap projecte pendent?

Si em trobés millor m'hauria agradat dedicar-me a fer una reflexió àmplia de temes del pensament clàssic i occidental. Hauria volgut donar una visió personal del que ha estat la nostra cultura i civilització.

Aquest setembre podem llegir la reedició de *Quatre qüestions d'amor*, un llibre que inclou quatre

“**EL MÓN DE LA CULTURA CLÀSSICA NO S'HA PERDUT, I AIXÒ ÉS MOTIU DE SATISFACCIÓ**”

relats que va escriure a la dècada dels 90, just després de *Borja Papa* (1996). Van aparèixer el 1998. Els he tingut cert afecte, a aquestes narracions. Si una novel·la gran és com una simfonia, un conte és més aviat una sonata o una forma musical més controlada. En aquest llibre, tots els contes estaven basats en fets reals, dels quals es conserva documentació. Hi ha des de la història d'un comte feudal processat per sodomia fins a un casament clandestí a Lisboa a mitjans del segle XX.

Encara donava classes, mentre escrivia aquests contes?

Sí. Vaig ser professor de grec en un institut de Castelló fins que em vaig jubilar. Buscava tantes hores com podia per escriure. També per traduir. A *La divina comèdia* li vaig dedicar quatre o cinc anys sencers. La sort va ser veure que, quan es va publicar, el públic l'esperava. Se'n van vendre uns quants milers d'exemplars.

La seva versió de *La divina comèdia* es va publicar el 2001. Més tard van arribar els *Evangelis* (2004) i l'*Odisea* d'Homer (2011).

L'èxit d'aquests llibres demostra que, per molt que diguin el contrari, el món de la cultura clàssica no s'ha perdut, i això és motiu de satisfacció. Quan es publiquen llibres així en català, hi ha lectors.

La Setmana del Llibre en Català l'ha reconegut enguany amb el premi Trajectòria, que anteriorment han rebut Quim Monzó, Maria Barbal i Biel Mesquida. Al text que va enviar quan es va fer públic el guardó –no va poder venir perquè l'havien operat recentment– recordava que ha acumulat més de cinquanta anys “de lleialtat a un poble, un país, una llengua, i tot això amb una certa capacitat per dedicar milers i milers d'hores a l'ofici d'escriure”.

Mai no he treballat amb una finalitat ideològica, sinó cultural. Quan faig literatura, el primer objectiu és fer una obra d'art. La creació estètica passa per davant de les motivacions i idees polítiques. Hi poden ser, però no són tan importants com les altres.

Mencionava també l'estranya “normalitat cultural i literària” del català. És una llengua que viu una competència constant amb el castellà, i que jurídicament està poc protegida. ¿Li preocupa, la salut de la llengua?

Si mirem altres països amb llengües en situació similar al català, veiem que ja són història. Aquí això no ha passat. El català ja hauria d'haver desaparegut, però té una literatura de primera magnitud.

Per això afirma: “La literatura va bé, inclosa la nostra”.

No soc pessimista. Ara bé, mai no he fet prediccions, perquè no sabem res del futur. El que podem afirmar és que, per molt que el català pugui viure una situació de marginació, actualment produeix una literatura de qualitat. I això està passant també, per primera vegada en molt de temps, al País Valencià.

Ha rebut el premi Trajectòria coincidint amb els 100 anys del naixement de Joan Fuster. El 1995 ja advertia, a *Sense música ni pàtria*: “Espere que no passe, m'agradaria que no passara, però està començant a passar: volen convertir Joan Fuster en sant Joan Fuster”. En quina situació es troba, aquesta canonització?

Em temo que, en l'any del centenari, Joan Fuster ha estat més sant que mai. Si fos viu, se'n riuria tant! N'estic convençut.

La cerimònia de lliurament del premi està prevista per al dia 14 de setembre. Ja deu tenir preparat el discurs...

A conseqüència dels meus problemes de salut no podré ser a Barcelona, finalment. Em sap molt de greu perdre'm la cerimònia. M'hauria agradat estar millor, però no és el cas.

Espero que es recuperi aviat. Jo també ho espero; tanmateix, no sé si hi confio. Són dues coses diferents. ◆◆